

Asia: VN/31178/2023

Kansallinen liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraohjelma

Lausunnonantajan lausunto

Tieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen liikenteen vaihtoehtoisen käyttövoimien jakeluinfraohjelmaluonnoksesta.

ETL pitää hyvänä, että ohjelmaluonnoksessa tunnistetaan metaanin keskeinen rooli raskaan liikenteen käyttövoimasiirtymän mahdollistajana. Vaihtoehtoihin polttoaineisiin siirtyminen kuitenkin edellyttää, että käyttäjille on riittävästi lataus- ja tankkausasemia ympäri Suomea. Erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomeen olisi tarvetta saada biokaasun tankkausinfrastruktuuria. Luonnoksessa on huomioitu biokaasua jakelevat CBG- ja LBG-asetat ja niille asetettu tavoitteet vuodelle 2025. Investointien toteutumisen näkökulmasta oleellinen pidemmän aikavälin näkymä vuoden 2025 jälkeen kuitenkin puuttuu, kun työ- ja elinkeinoministeriö on parhaillaan ehdottamassa biokaasun tiputtamista pois jakeluinfratuen piiristä. Valtioneuvostollatasolla tulisi yhteensovittaa eri ministeriöiden politiikkatoimet siten, että jakeluinfraohjelman tavoitteet voidaan käytännössä saavuttaa.

Suomessa on parhaillaan suunnitteilla useita biokaasuhankkeita, joiden on tarkoitus palvella etenkin raskaan liikenteen tarpeita. ETL katsoo, että kotimaisen biokaasun käyttäminen etenkin raskaan liikenteen käyttövoimana onkin yksi helpoimmista keinoista liikenteen päästöjen vähentämiseen. Lisäksi biokaasun tuotanto ja käyttö tukevat kotimaista energia- ja lannoiteomavaraisuutta, sillä nykyisissä polttomoottoreissa käytettäviä uusiutuvia polttoaineita on häiriötilanteissa teknisesti mahdollista korvata myös fossiilisilla polttoaineilla.

Tulevaisuudessa suurin biokaasun tuotantopotentiaali on lannassa ja maatalouden sivuvirroissa, joita toistaiseksi hyödynnetään vain vähän. ETL korostaa, että suunniteltujen investointien toteutumisen kannalta olisi tärkeää varmistaa, että biokaasun kysyntään vaikuttavat politiikkatoimet ovat riittävässä määrin ennustettavia ja johdonmukaisia.

ETL korostaa, että biokaasu on teknologiana kypsemmässä vaiheessa vetyyn nähden, mikä tekee siitä kustannustehokkaan ratkaisun raskaan liikenteen päästövähennyksiin. Tämän vuoksi ohjelman tavoitteista tulisi painottaa lähivuosina erityisesti biokaasun jakeluinfran kehittämistä, jotta liikenteen päästövähennystavoitteita voidaan saavuttaa.

Tieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Mielestämme luonnoksessa on hyvin tunnistettu, miten metaanilla on keskeinen rooli raskaan liikenteen käyttövoimasiirtymän mahdollistajana, sillä se on teknologisesti heti valmis, hintakilpailukykyinen vaihtoehto. ETL pitää erittäin tärkeänä, että ohjelmaluonnoksen toimenpiteissä myös tunnistetaan vaihtoehtoisia käyttövoimia käyttävän kuljetuskaluston hankintatuet ja selvitetään tuen jatkamisen mahdollisuudet osana liikenteen vihreää siirtymää. Haluamme kuitenkin korostaa, että fossiilisille liikennepolttoaineille vaihtoehtoisten käyttövoimien kehittämistä koskevat tavoitteet ja edistämistoimenpiteet tulee säilyttää teknologianeutraaleina.

EU:n valtioneuvoston päätöksessä on suhtauduttu kielteisesti metaanin liikennekäytön tukemiseen. ETL:n näkemyksen mukaan biokaasun tankkausasemat olisi mahdollista säilyttää jakeluinfratuen piirissä EU-sääntöjen mukaisesti. Kesän 2022 jälkeen on valmistunut uutta EU-lainsäädäntöä ja biokaasu on todettu EU-tasolla esimerkiksi nettonollateknologiaksi, jonka tuotantoa halutaan edistää. Lisäksi AFIR-asetus määrittää myös biokaasun vaihtoehtoiseksi uusiutuvaksi polttoaineeksi ja huomioi nesteytetyn biokaasun jakelun laajentamisen asetuksen piirissä. Mielestämme jakeluinfran kehittämisen yhtenä toimenpiteenä tulisikin selvittää mahdollisuutta tukea nesteytetyn metaanin tankkausasemaverkoston rakentumista.

Rautatieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Rautatieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Lentoliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Lentoliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Muita huomioita ohjelmasta:

Elintarviketeollisuuden yrityksiä sijaitsee ympäri Suomen ja kuljetuksista valtaosa tapahtuu maanteitse raskailla ajoneuvoyhdistelmillä, kevyemmillä kuorma-autoilla tai pakettiautoilla.

ETL pitää hyvänä, että ohjelmassa on listattu liikennemuodoittain jakeluinfraa koskevat kansalliset tavoitteet ja toimenpiteet. Olemme kuitenkin huolissamme siitä, miten biokaasu kotimaisena energiamuotona on jäämässä toimenpiteissä paitsioon, vaikka se tarjoaa kustannustehokkaan mahdollisuuden raskaan liikenteen päästöjen vähentämiseen.

Haluamme muistuttaa, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan kotimaisen biokaasun käyttöä erityisesti raskaassa liikenteessä voidaan lisätä. Lisäksi hallitusohjelman tavoitteena on edistää biokaasutuotannon kehittämistä ja käynnistämistä sekä biokaasun monipuolista käyttöä. Suomessa on parhaillaan suunnitteilla useita biokaasuhankkeita, joiden on tarkoitus palvella etenkin raskaan liikenteen tarpeita. Hallitusohjelman tavoitteet eivät ole kuitenkaan toteutumassa käytännön toimissa, eivätkä ETL:n mielestä näy biokaasun osalta jakeluinfraohjelman luonnoksessa.

Levón Satumaija
Elintarviketeollisuusliitto ry